

KIRJALLINEN KYSYMYS 278/2014 vp

Itellan strategian oikeellisuus ja tappiot ulkomailla

Eduskunnan puhemiehelle

Viime vuonna tappiollisen tuloksen tehnyt postija logistiikkayritys Itella hakee kasvua Venäjältä. Tappiollinen logistiikkapuoli aiotaan kääntää tuottavaksi panostamalla Venäjän toimintoihin. Venäjä on jatkossa Suomen ohella yrityksen päämarkkina-alue.

Euroopassa on vaikea löytää kasvua ilman valtavaa kilpailua. Se vaatisi Itellalta todella isoja panostuksia. "Suomessa markkinaosuutemme on jo niin suuri, että kasvun mahdollisuudet ovat rajalliset", Itellan toimitusjohtaja Heikki Malinen selittää yrityksen Venäjä-innostusta.

Hänen mielestään Suomen valttikortti suhteessa Venäjään on maantiede. Itellan Venäjä-strategia hyödyttää Malisen mukaan myös muita suomalaisia vientiyrityksiä: "Monelle kotimaiselle yritykselle on tärkeää, että tavara liikkuu Venäjällä turvallisesti ja varastointi tapahtuu luotettavasti."

Moskovan alueella ja muualla Venäjällä Itellalla on asiakkainaan myös monia kansainvälisiä ja monikansallisia yrityksiä. Lähimarkkina-alueella, etenkin Pietarissa, asiakaskunta muodostuu ja tulee jatkossakin muodostumaan keskeisesti suomalaisista yrityksistä. Suunnitelmassa on Venäjän sisäinen rahtiliikenne Suomen ja Venäjän välisen liikenteen ohella. Vuosikymmenen loppua kohti Itella pyrkii verkkokaupan kautta mukaan myös loppujakeluun.

Itellan Visio 2020 kertoo, että yritys pyrkii kannattavalla kasvulla markkinajohtajaksi Venäjällä. Itellan Venäjän-liikevaihto on n. 200 milj. euroa, ja se aiotaan kaksinkertaistaa.

Itellan Visio 2020 herättää paljon kysymyksiä. Itella on hukannut paljon rahaa Venäjällä, Baltiassa ja muissa ulkomaisissa valtauksissaan. Voidaan perustellusti sanoa, että Itella on tehnyt paljon virheitä ja tehnyt näin tappiota. Näin ei voi jatkua. Itellalla ei ole kunniallista tietä perääntyä maailmanvalloituksestaan, joten sen on siis otettava yhä uusia tavoitteita ja riskejä. Tämä kaikki tapahtuu Suomen sisäisen toiminnan ja veronmaksajien kustannuksella.

Itella-logistiikka osti vuoden 2008 elokuussa yli 200 miljoonalla eurolla Venäjän suurimman varastopalveluja tarjoavan NLC-logistiikkakonsernin. Viisi kuukautta ostoksen jälkeen kaupan tehtiin 26,1 miljoonan euron alaskirjaus, eli kauppahinta arvioitiin liian korkeaksi.

- Rahana maksettu kauppahinta 199,7 milj. euroa
- Velkana oleva arvioitu kauppahinta 30,7 milj. euroa
- Hankinnan välittömät menot 3,3 milj. euroa

= Kokonaishankintameno 233,7 milj. euroa, josta hankitun nettovarallisuuden käypä arvo 198,4 milj. euroa, jolloin liikearvoksi muodostuu 35,3 milj. euroa. Alaskirjausta selitettiin lamalla, mutta logistiikan lama oli näkyvässä jo vuonna 2008, joten lama ei ole tappion selitys, vaan johdon tekemä virhe.

Jo vuonna 2009 julkisesti kirjoitettiin: Itellan johdon tavoite on ostaa yrityksiä, jotta sen ei tarvitse maksaa omistajille osinkoa. Seurauksena on, että kaikista kaupoista on maksettu hurjia liikearvoja verrattuna muihin alalla toteutettuihin

kauppoihin — ei ainoastaan Venäjällä. Omistaja = valtio, kuinka tämä voi olla yhtiön tavoite?

Itellan toimintaa on verrattu moniin valtion yhtiöihin, kuten Fortumiin ja Finnairiin, jotka ovat unohtamassa Suomen ja keskittymässä suuriin unelmiin. Unelmien perässä on hyvä juosta, kun suomalaiset asiakkaat maksavat tappiot omissa palveluhinnoissaan ja vielä joutuvat hyväksymään palvelujen alasajon.

Itellan käytöksessä ja julkisissa lausunnoissa on ollut monopolitalon ylimielisyyttä. Vaikka postipalveluiden turvaamisesta on säädetty lailla, yhtiö sanoo kylmän viileästi, että Itellan tärkein tavoite on varmistaa yhtiön toiminnan ja kannattavuuden kestävyys. Eikö tärkeintä siis ole postinkulun varmistaminen? Itella sanoo tarvitsevansa kannattavuutta siksi, että se pystyisi tekemään riittäviä investointeja kasvualueille eli mm. Venäjälle. Yhtiö on voittanut arvostettuja logistiikkapalveluja Venäjällä joustavuudellaan ja nopeudellaan — eli juuri niillä ominaisuuksilla, joiden puutteesta Itellaa kotimaassa moitiskellaan.

Suomessa maakuntien postintarvitsijoille lieenee aika yhdentekevää, onko Itella Venäjän paras tai toiseksi paras pakettipalveluyhtiö. Suomessa asiakas näkee vain postinjakelun väheneemisestä hänelle aiheutuvat riesat. Yleensä liiketoiminnassa lasketaan hintoja, mikäli menekki on heikentymässä. Mutta postibisnes ei olekaan pelkkää liiketoimintaa, vaan peruspalvelua. Itellan viimeiset kymmenen vuotta ovat olleet todella poukkoilevia: on ostettu ja myyty yrityksiä ja tehty rutkasti tappiota. Tarkastelen tässä Itellan menneisyyttä muutaman yhtiön kautta.

Vuonna 2003 Itella osti North Euroway Oy:n koko osakekannan. Tämän yrityskaupan myötä Itella aloitti suuntaamaan liiketoiminnan laajentamisen Venäjälle. Sitten ostettiin Tanskasta Combifrakht-niminen logistiikkayhtiö. Osto soti Tanskan logistiikkamarkkinat, koska yhtiöstä maksettiin ylihintaa. Samoihin aikoihin hankittiin yhtiöitä Virosta, Ruotsista ja Norjasta. Yleensä logistiikkayhtiöt perustuvat toimintansa agentti-/edustajasopimuksiin, mutta Itella toimi toisin: se laajentui ostamalla kokonaisia yhtiöitä. Myös Itellan sisällä toimintatapaa arvostel-

tiin, kun riskittävämpi vaihtoehto olisi ollut solmia edustajasopimuksia. "Ostetaan koska se on talon strategia", oli vastaus. Kuka tämän strategian on hyväksynyt ja määrittänyt?

Venäjälle Itellan etabloituminen alkoi varsinaisesti vuonna 2006: perustettiin Itella Russia, joka vuokrasi heti n. 20 000 m² varastotilaa Moskovan Sheremetovan ja Suomen tien (M10) läheltä olevalta alueelta. Tällöin Venäjälle perustettiin organisaatio, jonka vetäjä oli venäläinen. Tässä vaiheessa ei vielä ollut suuria ongelmia.

Itellan johto kuitenkin halusi vallata markkinoita ja osti NLC-nimisen venäläisen yhtiön. Yhtiö oli iso: 6 000 henkeä ja 600 000 m² varastotiloja 5 kaupungissa. Kaupan jälkeen Itellan johto päätti, että yhtiön haltuunottoon riittää Suomesta yksi henkilö, joka asuu Moskovassa. Henkilö oli konsernin silloinen logistiikkajohtaja, entinen talousjohtaja. Hänellä ei varsinaisesti ollut logistiikan kokemusta eikä laisinkaan Venäjän kokemusta puhumattakaan venäjän kielen osaamisesta. Tietojen mukaan isot kilpailijat Schenker ja DHL olivat olleet myös kiinnostuneita NLC-yhtiöstä, mutta nähneet yhtiön haltuunoton erittäin paljon resursseja vaativaksi toiminnaksi ja luopuneet aikeistaan.

Itella on laittanut rahaa yksistään Venäjän toimintoihin todella paljon; arvio liikkuu 500 miljoonan ja 1 miljardin euron välillä. On vahva epäily, että Itellan Venäjän toiminnat ovat olleet koko ajan tappiollisia.

NLC:n kauppa vuonna 2007 oli hätiköity, ja Itellan johto teki suuren virheen. Kaupan ulkopuolelle jäi tullaustoiminta. Se on Venäjän logistiikassa olennainen asia, ja tänä päivänä Itella ostaa palvelut yritykseltä, jonka omistavat NLC:n Itellalle myyneet tahot. Itella on siis täysin riippuvainen tullauspalveluja tuottavasta yhtiöstä Venäjällä.

Itellan tilanteeseen ei ole puututtu. Vuonna 2009 Eero Lehti teki 19 muun henkilön kanssa tarkastusmatkan Moskovaan, eikä tämä tarkastus löytänyt erityistä huomautettavaa. Näin jälkikäteen asiaa arvioiden jo tuolloin olisi pitänyt olla nähtävissä tehdyt virheet ja niiden seuraukset.

Yhtiöitä on siis ostettu ja niitä on sittemmin myyty — ilmeisesti tappiolla. Tehdyt virheet on

peitetty konsernitaseeseen ja konsernitilinpäätökseen. Itellan johto ei ole joutunut vastuuseen tappioiden tuottamisesta ja osaamattomuudesta. Itella on postiyhtiö, ja nyt näyttää siltä, että Itellan logistiikkarönsyt ovat vieneet yhtiön paahaan ahdinkoon. Konsernitilinpäätös tuleekin avata yhtiöittäin ja yksiköittäin kymmenen vuoden ajalta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko syytä kyseenalaistaa Itellan rooli ja toiminta,

kuka on määrittänyt yhtiön aikaisemman kasvustrategian ja kuka on vastuussa tappiokierteestä,

onko syytä eriyttää kotimaan toiminnot ja yhtiön ulkomaiset toiminnot kokonaan toisistaan,

tuleeko konsernitilinpäätös avata ja tuoda päättäjille nähtäväksi jokaisen yksit-

täisen yhtiön tulos kymmenen vuotta taaksepäin tarkasteltuna,

onko valtion syytä olla lainkaan omistamassa Itellan ulkomaan toimintoja, kuten Venäjän jatkovalloitusta,

lakisääteisten tehtävien hoito ja liiketoiminnat ulkomailla ovat Itellassa "suloi- sessa sekamelskassa"; onko nyt aika korjata kurssi ja määrittää valtion yhtiölle uudet rajat,

onko Itellan yhdeksi tehtäväksi syytä määrittää kokonaistaloudellisuus Suomessa, siis työllistäminen ja verojen maksaminen Suomeen,

voidaanko katsoa, että yhtiön hallitus on vastuussa epäonnistuneesta toimintastrategiasta ja siitä aiheutuneista tappioista ja

onko omistajan käytävä vakava keskustelu yhtiön hallituksen kanssa strategian muuttamiseksi ja tarvittaessa ryhdyttävä toimenpiteisiin yhtiön johdon ja hallituksen osalta?

Helsingissä 11 päivänä huhtikuuta 2014

Jari Lindström /ps
Kaj Turunen /ps

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimit-
tanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kan-
sanedustaja Jari Lindströmin /ps ym. näin kuulu-
van kirjallisen kysymyksen KK 278/2014 vp:

*Onko syytä kyseenalaistaa Itellan rooli
ja toiminta,*

*kuka on määrittänyt yhtiön aikaisem-
man kasvustrategian ja kuka on vastuus-
sa tappiokierteestä,*

*onko syytä eriyttää kotimaan toiminnot
ja yhtiön ulkomaiset toiminnot koko-
naan toisistaan,*

*tuleeko konsernitilinpäätös avata ja tuo-
da päättäjille nähtäväksi jokaisen yksit-
täisen yhtiön tulos kymmenen vuotta
taaksepäin tarkasteltuna,*

*onko valtion syytä olla lainkaan omista-
massa Itellan ulkomaan toimintoja, ku-
ten Venäjän jatkovalloitusta,*

*lakisääteisten tehtävien hoito ja liiketoi-
minnat ulkomailla ovat Itellassa "suloi-
sessa sekamelskassa"; onko nyt aika
korjata kurssi ja määrittää valtion
yhtiölle uudet rajat,*

*onko Itellan yhdeksi tehtäväksi syytä
määrittää kokonaistaloudellisuus Suo-
messa, siis työllistäminen ja verojen
maksaminen Suomeen,*

*voidaanko katsoa, että yhtiön hallitus on
vastuussa epäonnistuneesta toimin-*

*tastrategiasta ja siitä aiheutuneista tap-
pioista ja*

*onko omistajan käytävä vakava keskus-
telu yhtiön hallituksen kanssa strate-
gian muuttamiseksi ja tarvittaessa ryh-
dyttävä toimenpiteisiin yhtiön johdon ja
hallituksen osalta?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Itella Oyj julkisti vuoden 2013 lopulla uuden vision ja pitkän tähtäimen strategiset tavoitteensa. Niiden myötä Itella posti- ja logistiikkayrityksenä pyrkii sopeutumaan meneillään olevaan yleiseurooppalaiseen postialan rajuun rakennemurrokseen, joka uhkaa puolittaa perinteisen postin jakelumäärän Suomessa vuoteen 2020 mennessä.

Itellan lähivuosien tärkeimpänä tavoitteena on pitää yhtiön toiminta ja kannattavuus taloudellisesti terveellä pohjalla, myös pitkällä tähtäimellä, jotta se voi hoitaa laadukkaasti ja asiakaslähtöisesti myös kotimaan postipalveluvelvoitteen-
sa. Vaikka Itella toteuttaa postilain edellyttämää erityistehtävää, ei se merkitse sitä, että yhtiö voisi toimia muutoin kuin taloudellisin perustein. Itella ei myöskään katso perustelluksi hakea yhteiskunnan tukea selvitäkseen postilain mukaisen erityistehtävän suorittamisesta, vaan lähtee siitä, että osana kannattavaa yritystoimintaa se pystyy suoriutumaan myös erityistehtävästään. Ilman lisätoimia Itellan kannattavuus uhkasi heikentyä nopeasti sähköisen viestinnän lisääntyessä ja postinkulun varmistaminen vaarantuisi.

Uudessa strategiassa Itellan painopiste keskittyy kasvun ja laajentumisen sijaan ydinliiketoimintoihin. Postijakelu ei tarjoa kasvun mahdollisuuksia, vaan postivolyyymien rajun laskun takia

Itella joutuu hakemaan korvaavia tuottoja verkko-kaupasta ja Venäjän markkinoilta, jotka tarjoavat lisäksi kannattavan kasvumahdollisuuden vuotta 2020 ajatellen.

Itellan strategiana oli 2000-luvun alussa monipuolistaa ja kansainvälistää liiketoimintaansa lähialueille. Kansainvälistymisen strategia on perustunut siihen, että siten Itella pystyy tarjoamaan logistiikan rintamalla laajasti palveluja myös suomalaisyrityksille Venäjällä. Laajentamalla palveluita ja jakeluverkostoa Venäjällä Itella mahdollistaa myös suomalaisyritysten kasvun Venäjällä. Erityisesti pk-yritysten kynnys lähteä Venäjälle voi madaltua, kun logistiikkapalvelujen tarjoajana on tuttu suomalainen yritys. Myös tämä kansallinen näkökohta oli taustalla muodostettaessa Itellan Venäjä-strategiaa, mikä sopii hyvin valtio-omisteiselle yritykselle. Toiminnan kansainvälistymiseen liittyi myös Suomen Posti Oyj:n nimen vaihto Itella Oyj:ksi kesäkuussa 2007.

Vuonna 2008 tehty venäläisen logistiikkayhtiö NLC:n yrityskauppa liittyi edellä kuvattuun kasvu- ja kansainvälistymisstrategiaan. Yrityskaupan seurauksena Itellasta tuli Venäjällä markkinajohtaja varasto- ja sopimuslogistiikassa. Kauppaa voi edelleenkin pitää onnistuneena pitkän tähtäimen strategian näkökulmasta. Yrityskauppa on osaltaan turvannut suomalaisen logistiikka-alan asemaa ja siten myös työpaikkoja Suomessa.

Syksyn 2008 globaali finanssikriisi vaikutti myös Itellan Venäjän liiketoimintaan negatiivisesti. Itellan Venäjän liiketoiminta toipui kuitenkin nopeasti finanssikriisistä ja on tuonut Itellalle positiivisen kassavirran vuoden 2009 jälkeen. Itella ei ole tehnyt Venäjälle mittavia lisäpanostuksia. Vuonna 2013 liiketoiminta oli voitollista ja paras Itellan logistiikka-liiketoiminnan eri segmenteistä. Itella on myös kotiuttanut pääomia Venäjältä takaisin Suomeen. Itellan Venäjän-yhtiöllä on vahva asema kasvavilla markkinoilla ja sitä tullaan pitkäjänteisesti kehittämään eteenpäin. Lisäksi vuoden 2008 kaupassa hankittiin Itellalle liiketoiminnan ohella mittava kiinteistöomaisuus, joka on markkina-arvoltaan yli 200 miljoonaa euroa.

Logistiikan kannattavuus on ollut Suomessa heikko talouden taantumana, viennin vähentymisen ja kaupan rakennemuutoksen vuoksi. Raskaan liikenteen volyymin lasku on jatkunut Suomessa jo kahden vuoden ajan. Markkinatilanne on heikko Suomessa ja on pysynyt vaikeana myös Skandinaviassa. Tosin, viime vuosina Tanskan ja Ruotsin markkinat ovat toipuneet Suomea paremmin, mikä kuvastaa Suomen logistiikkamarkkinoiden hyvin haasteellista tilannetta. Tämä johtuu erityisesti Suomen kansantalouden heikosta kehityksestä.

Logistiikka on pääomaintensiivistä liiketoimintaa. Katteet ovat ohuet voimakkaasta kilpailusta johtuen. Itellan kotimaan menestyksen perusta rakentuu kustannustehokkaaseen verkkoon, mittakaavaetujen maksimaaliseen hyödyntämiseen ja laajaan palveluvalikoimaan, joka on kytketty perinteisen postin kuljetuksiin. Itella aikoo investoida edelleen voimakkaasti kotimaan logistiikkaliiketoimintaansa, joista esimerkkeinä 65 miljoonan euron investointi Pennalan logistiikkakeskukseen Orimattilassa, 10 miljoonan euron investointi verkkokaupan varastoon Helsinki Vantaan lentokentän läheisyydessä ja muut merkittävät prosesseja parantavat ICT -hankkeet.

Kotimaisen postitoiminnan resursseja ei ohjata Venäjän liiketoimintaan. Itellan Suomen toimintoihin, kotimaisiin hintoihin tai postimaksuihin Itellan Venäjän toimintoilla ei ole vaikutusta. Itella Venäjän liikevaihto on noin 10 % Itellakonsernin liikevaihdosta. Suomessa Itella on investoinut samanaikaisesti mittavasti peruspostipalveluverkoston uudistamiseen. Palvelupisteiden määrä on kasvanut jo 1 300:een ja verkostoa kasvatetaan 1 700:een vuoteen 2020 mennessä.

Suomessa Itella on joutunut sopeuttamaan toimintaansa siksi, että jaettava postimäärä vähenee kiihtyvää tahtia. Vuoden 2014 tammi-maaliskuussa osoitteellisten kirjelähetysten volyymit laskivat edellisvuoteen verrattuna 10 %. Sanomalehtiä jaettiin 8 % ja aikakauslehtiä 10 % vähemmän edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Itellan kotimaan postijakelutoiminnassa tehdyt leikkaukset ovat seurausta postivolyymin pysyvistä laskutrendistä, johon yritys on

pyrkinyt vastuullisesti ennakoivasti varautumaan.

Postipalvelujen ja logistiikan ohella Itella on panostanut taloushallinnon ja kirjanpidon ulkoistuspalveluja sekä ICT-ratkaisuja tarjoavaan liiketoimintaan (OpusCapita-konserni). Nämä panostukset ovat tuottaneet hyvin, sillä liiketoiminta on kannattavaa ja menestyvää.

Vuoden 2014 alusta lähtien Itellan toiminta on jaettu neljään erilliseen liiketoimintaryhmään, joissa kotimaan ja ulkomaan toiminnot on erotettu toisistaan. Venäjä muodostaa oman liiketoimintaryhmän, jolloin sen tuloraportointi on avointa ja läpinäkyvää. Itella julkaisee konsernitilinpäätöksen ja yhtiökohtaisia tulostietoja voimassa olevan lainsäädännön edellyttämässä rajoissa.

Itellalle kilpailukyvyn ja kannattavuuden varmistaminen on erityisen tärkeää. Itellan hallituksen hyväksymillä strategisilla linjauksilla sekä toiminnan tehostamis- ja kehittämisohjelmilla pyritään säilyttämään hyvät palvelut suomalaisille ja turvaamaan yrityksen pitkän tähtäimen tulevaisuus.

Omistajastrateginen intressi Itellan kohdalla perustuu yleispalveluvelvoitteen mukaisten päivittäisten postipalveluiden tuottamiseen kaikkialla Suomessa. Postilaki 415/2011 sääntelee yleispalveluvelvoitetta. Vuonna 2013 yleispalveluvelvoitteen alaisen toiminnan osuus oli 150,2 (139,1) miljoonaa euroa, eli 12,9 % (11,9 %) Viestinvälityksen liikevaihdosta ja 7,6 % (7,1 %) koko Itellan liikevaihdosta.

Hallitusohjelman mukaan valtio noudattaa omistajaohjauksessaan osakeyhtiölain mukaista tehtävien ja vastuiden jakoa yhtiön toimielinten ja omistajan välillä. Edellä mainitut yhtiön toimenpiteet, joilla pyritään turvaamaan yhtiön kilpailuasema nyt ja tulevaisuudessa, kuuluvat osakeyhtiölain periaatteiden mukaisesti yhtiön toimivan johdon ja hallituksen vastuulle. Omistajaohjauksen vastuulla on osaltaan huolehtia Itellan talouden ja toimintaedellytysten turvaamisesta sekä siitä, että Itellan toiminta vastaa lainsäädännön ja viestintäviranomaisten sille asettamia velvoitteita. Viestintäviraston mukaan Itellan postipalvelujen nykyinen laatu on pääosin hyvällä tasolla.

Helsingissä 5 päivänä toukokuuta 2014

Kehitysministeri Pekka Haavisto

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 278/2014 rd undertecknat av riksdagsledamot Jari Lindström /saf m.fl.:

Finns det skäl att ifrågasätta Itellas roll och verksamhet,

vem har fastställt bolagets tidigare tillväxtstrategi och vem ansvarar för förlustspiralen,

borde bolagets verksamhet i Finland helt skiljas från verksamheten utomlands,

bör koncernbokslutet öppnas och varje enskilt bolags resultat under den gångna tioårsperioden presenteras separat för beslutsfattarna,

finns det alls någon orsak för staten att äga Itellas verksamheter i utlandet, t.ex. när det gäller den fortsatta erövringen av Ryssland,

det råder en "salig röra" i skötseln av Itellas lagstadgade uppgifter och affärsverksamheter i utlandet; är det nu dags att lägga om kursen och fastställa nya gränser för statens bolag,

finns det skäl att fastställa bolagets totalekonomi i Finland, det vill säga selsättning och skattebetalning i Finland, som en av Itellas uppgifter,

kan man anse att bolagets styrelse ansvarar för den misslyckade verksam-

hetsstrategin och förlusterna på grund av den och

bör ägaren föra en allvarlig diskussion med bolagets styrelse för ändring av strategin och vid behov vidta åtgärder i fråga om bolagets ledning och styrelse?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I slutet av 2013 publicerade Itella Abp en ny vision och sina långsiktiga strategiska målsättningar. Genom dem strävar Itella i egenskap av post- och logistikföretag efter att anpassa sig till den pågående häftiga och strukturella paneuropeiska förändringen inom postbranschen, som hotar halvera den distribuerade mängden traditionell post i Finland före 2020.

För Itella är den viktigaste målsättningen under de närmaste åren att bevara bolagets verksamhet och lönsamhet på en ekonomiskt sund grund, även långsiktigt, för att bolaget ska kunna sköta sina posttjänstskyldigheter även i Finland på ett högklassigt och kundorienterat sätt. Trots att Itella har en specialuppgift, som föreskrivs i postlagen, betyder det inte att bolaget skulle kunna verka på andra än ekonomiska grunder. Itella anser det inte heller vara motiverat att söka stöd av samhället för att klara av den specialuppgift som föreskrivs i postlagen, utan bolaget utgår från att det inom ramen för en lönsam företagsverksamhet även klarar av att utföra sin specialuppgift. Utan extra åtgärder skulle risken vara stor att Itellas lönsamhet snabbt försvagas i takt med att den elektroniska kommunikationen ökar, och tryggandet av postgången skulle äventyras.

I Itellas nya strategi läggs tyngdpunkten på kärnverksamheterna i stället för på tillväxt och utvidgning. Postutdelningen erbjuder inga till-

växtnöjligheter. Till följd av den kraftiga minskningen i postvolymerna måste Itella i stället skaffa ersättande intäkter i webbhandeln och på den ryska marknaden, som dessutom erbjuder en lönsam tillväxtnöjlighet med siktet inställt på 2020.

Itellas strategi i början av 2000-talet var att göra affärsverksamheten mångsidigare och utvidga den internationellt i närområdena. Internationaliseringsstrategin bygger på att Itella på så sätt kan erbjuda omfattande logistiktjänster även för finländska företag i Ryssland. Genom att utvidga sina tjänster och sitt distributionsnät i Ryssland gör Itella det möjligt även för finländska företag att växa i Ryssland. I synnerhet för små och medelstora företag kan tröskeln att ge sig in på den ryska marknaden bli lägre när ett bekant, finländskt företag erbjuder logistiktjänsterna. När Itellas Rysslandsstrategi utformades hade man även denna nationella utgångspunkt i tankarna, vilket lämpar sig väl för ett statsägt företag. Att Posten Finland Abp bytte namn till Itella Abp i juni 2007 var också ett led i internationaliseringen av verksamheten.

Företagsaffären 2008 med det ryska logistikbolaget NLC anknuter till den tillväxt- och internationaliseringsstrategi som har beskrivits ovan. Till följd av företagsaffären blev Itella marknadsledare inom lager- och avtalslogistik i Ryssland. Ur den långsiktiga strategins perspektiv kan affären fortfarande anses vara lyckad. Företagsaffären har bidragit till att trygga den finländska logistikbranschens ställning och därigenom även arbetsplatser i Finland.

Den globala finanskrisen hösten 2008 hade negativa effekter även på Itellas affärsverksamhet i Ryssland. Itellas affärsverksamhet i Ryssland återhämtade sig dock snabbt från finanskrisen och har efter 2009 genererat ett positivt kassaflöde för Itella. Itella har inte gjort några omfattande tilläggsinvesteringar i Ryssland. År 2013 gick affärsverksamheten med vinst och var det bästa segmentet av de olika segmenten inom Itellas logistikverksamhet. Itella har även tagit hem kapital till Finland från Ryssland. Itellas bolag i Ryssland har en stark ställning på den växande marknaden och avsikten är att vidareutveckla bolaget långsiktigt. I samband med affären 2008

förvärvade Itella dessutom en omfattande fastighetsförmögenhet, vars marknadsvärde uppgick till över 200 miljoner euro.

I Finland har logistiksektorns lönsamhet varit svag till följd av ekonomisk recession, minskad export och omstruktureringar inom handeln. Volymerna inom den tunga trafiken i Finland har sjunkit i två år. I Finland är situationen på marknaden relativt svag och situationen har varit svår även i Skandinavien. Marknaden i Danmark och Sverige har dock återhämtat sig bättre än i Finland under de senaste åren, vilket beskriver den ytterst utmanande situationen på logistikmarknaden i Finland. Detta beror i synnerhet på den svaga utvecklingen i den finländska samhällsekonomin.

Logistik är kapitalintensiv affärsverksamhet. På grund av den kraftiga konkurrensen är marginalerna tunna. Itellas framgångar i Finland bygger på ett kostnadseffektivt nätverk, maximalt utnyttjande av skalfördelarna och ett brett sortiment av tjänster, som har kopplats till de traditionella posttransporterna. Itella har fortfarande för avsikt att investera kraftigt i sin logistikverksamhet i Finland. Som exempel på detta kan nämnas en investering på 65 miljoner euro i Pennala logistikcentrum i Orimattila, en investering på 10 miljoner euro i ett lager för webbhandeln i närheten av Helsingfors-Vanda flygplats och övriga betydande IKT-projekt, som förbättrar processerna.

Resurserna i den inhemska postverksamheten styrs inte till affärsverksamheten i Ryssland. Itellas verksamheter i Ryssland påverkar inte Itellas verksamheter i Finland, de inhemska priserna eller postavgifterna. Itellas omsättning i Ryssland står för cirka 10 % av Itellakoncernens omsättning. Samtidigt har Itella i Finland gjort omfattande investeringar i omarbetning av nätverket med baspostverksamhet. Antalet serviceställen har redan ökat till 1 300 och kommer att utökas till 1 700 före 2020.

I Finland har Itella varit tvunget att anpassa sin verksamhet eftersom mängden post som ska delas ut minskar allt snabbare. I januari-mars 2014 minskade volymerna av adresserade brevöversändelser med 10 % jämfört med föregående år, ut-

delningen av dagstidningar minskade med 8 % och av tidskrifter med 10 % jämfört med motsvarande tidsperiod i fjol. Nedskärningarna i Itellas inhemska postdistributionsverksamhet är en följd av den fortsatt sjunkande trenden i postvolymerna, som bolaget på ett ansvarsfullt och föregripande sätt har strävat efter att förbereda sig på.

Parallellt med posttjänsterna och logistiken har Itella satsat på affärsverksamhet som erbjuder ekonomitjänster och bokföring som köpta tjänster samt IKT-lösningar (OpusCapita-koncernen). Dessa satsningar har avkastat väl eftersom affärsverksamheten är lönsam och framgångsrik.

Från ingången av 2014 har Itellas verksamhet spjälkats upp på fyra separata affärsgrupper, där verksamheterna har separerats från varandra. Ryssland bildar en separat affärsgrupp, vilket betyder att dess resultatrapportering är öppen och transparent. Itella publicerar ett koncernbokslut och bolagsspecifik resultatinformation inom de gränser som gällande lagstiftning kräver.

För Itella är det speciellt viktigt att trygga konkurrensförmågan och lönsamheten. Genom de strategiska riktlinjer som Itellas styrelse har godkänt samt programmen för effektivisering och utveckling av verksamheten strävar man efter att

bevara goda tjänster för finländarna och trygga företagets framtid på längre sikt.

För Itellas del grundar sig det ägarstrategiska intresset på produktion av samhällsomfattande, dagliga posttjänster överallt i Finland. Postlagen (415/2011) reglerar kravet på samhällsomfattande verksamhet. År 2013 var andelen verksamhet som faller under samhällsomfattande verksamhet 150,2 (139,1) miljoner euro, det vill säga 12,9 % (11,9 %) av Itella Mail Communications omsättning och 7,6 % (7,1 %) av hela Itellas omsättning.

Enligt regeringsprogrammet följer staten i sin ägarstyrning aktiebolagslagens fördelning av uppgifter och ansvar mellan bolagets organ och ägaren. Enligt principerna i aktiebolagslagen är det bolagets operativa ledning och styrelse som ansvarar för de ovan beskrivna åtgärder som bolaget vidtagit för att trygga bolagets konkurrensförmåga nu och i framtiden. Ägarstyrningen ansvarar för sin del för tryggandet av Itellas ekonomi och verksamhetsförutsättningar samt för att Itellas verksamhet uppfyller de krav som lagstiftningen och kommunikationsmyndigheterna ställer på den. Enligt kommunikationsverket ligger den nuvarande kvaliteten på Itellas posttjänster i huvudsak på en god nivå.

Helsingfors den 5 maj 2014

Utvecklingsminister Pekka Haavisto